

บทที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัยและข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในเรื่องนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ใช้ข้อมูลจาก “โครงการศึกษาเรื่อง การฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนเพื่อสังคมและเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของประเทศไทย” ซึ่งได้รับการสนับสนุน จากกองทุนเมธีวิจัยอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ศาสตราจารย์ ดร. สนิท อักษรแก้ว

การสำรวจและจัดเก็บข้อมูลเป็นไปในลักษณะเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) ด้วยวิธีสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนตัวอย่างโดยมีแบบสอบถาม ซึ่งดำเนินการในระหว่างวันที่ 1-30 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2540 มีพื้นที่ชุมชนชายฝั่งทะเลบริเวณอำเภอมหาชัย ในเขตตำบลต่างๆ รวม 9 ตำบล ของอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ตำบลโกรกกราก ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลโคกขาม ตำบลพันท้ายนรสิงห์ ตำบลนาโคก ตำบลกาหลง ตำบลบางโทรัด ตำบลบางบ่อ และตำบลบางกระเจ้า เป็นพื้นที่เป้าหมายในการศึกษา

แบบสอบถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ประกอบด้วยแบบสอบถาม 2 ชุด คือ แบบสอบถามหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกครัวเรือน และแบบสอบถามส่วนบุคคลซึ่งใช้ในการสัมภาษณ์เฉพาะหัวหน้าครัวเรือน การใช้แบบสอบถาม 2 ชุด ทำให้ได้ผลการศึกษาในรายละเอียดทั้งที่เป็นข้อมูลในส่วนครัวเรือนและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวนครัวเรือนที่ตกเป็นตัวอย่างมีทั้งสิ้น 770 ครัวเรือน มีหัวหน้าครัวเรือนตกเป็นตัวอย่างและให้สัมภาษณ์แบบสอบถามส่วนบุคคล รวม 770 ราย

แบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วยคำถามในด้านต่างๆ รวม 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกเกี่ยวกับสมาชิกครัวเรือน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทางประชากรและสังคม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ส่วนที่ 5 ข้อมูลทางการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของป่าชายเลน

สำหรับการศึกษานี้จะใช้ข้อมูลเฉพาะที่เป็นของหัวหน้าครัวเรือนจำนวน 770 คน

ข้อจำกัดของข้อมูล

เนื่องจากแบบสอบถามของข้อมูลที่น่ามาใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายในการศึกษาในประเด็นอื่นๆ ที่ไม่ใช่เพื่อศึกษาถึงความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์และคุณค่าด้านต่างๆของป่าชายเลน ของหัวหน้าครัวเรือนโดยเฉพาะ ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงไม่สามารถที่จะอธิบายเฉพาะเจาะจงถึง ระดับความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลนของหัวหน้าครัวเรือน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุที่ทำให้พื้นที่ป่าชายเลนลดลง ลักษณะและรูปแบบต่างๆที่มนุษย์นำพื้นที่ป่าไปใช้ประโยชน์ ตลอดจนสาเหตุที่ทำให้ป่าเสื่อมโทรมและผลกระทบที่เกิดขึ้นในประเด็นอื่นนอกเหนือจากที่มีในแบบสอบถามของโครงการนี้ นอกจากนี้แล้วยังมีข้อจำกัดในการอธิบายถึงระดับความรู้ของหัวหน้าครัวเรือนที่เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน ในส่วนของคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคมและคุณค่าด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ในอีกหลายประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งข้อมูลที่มีอยู่ไม่สามารถให้คำอธิบายได้กว้างขวางกว่านี้

การสร้างตัวแปรตาม

เนื่องจากความจำกัดของข้อมูล ดังนั้นการศึกษาในวิทยานิพนธ์นี้ จึงใช้วิธีการสร้างตัวแปรตามขึ้นมาใหม่ คือดัชนีความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์และคุณค่าของป่าชายเลน

วิธีสร้างตัวแปรดังกล่าวใช้วิธีรวมคะแนนคำตอบ ที่หัวหน้าครัวเรือนได้ตอบแบบสอบถาม ในส่วน B เกี่ยวกับการฟื้นฟูและพัฒนาป่าชายเลน และ ส่วน C เกี่ยวกับลักษณะสิ่งแวดล้อมในชุมชน ซึ่งคำตอบและความเห็นดังกล่าวสามารถแสดงถึงความรู้ของหัวหน้าครัวเรือนในเรื่องสถานการณ์และคุณค่าของป่าชายเลนได้พอสมควร ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดในเรื่องของสถานการณ์และคุณค่าของป่าชายเลน ตามที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญกรุณาให้ข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะไว้เป็นแนวทางในการพิจารณา (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) เพื่อเป็นการสนับสนุนความเป็นไปได้ในการสร้างดัชนีชี้วัดความรู้ดังกล่าว ตามที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านป่าชายเลนหลายท่านได้ลงความเห็นว่าคุณชี้ที่สร้างขึ้นใหม่นี้มีความเหมาะสมสามารถนำไปศึกษาได้ ซึ่งตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษานี้มี 2 ตัวแปร คือ

1. ตัวแปรตามเรื่องความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน
2. ตัวแปรตามเรื่องความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน

อนึ่งตัวแปรตามเรื่องความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลนนั้น ได้แบ่งออกเป็น 3 ด้านด้วยกัน คือ การลดลงของพื้นที่ป่า การนำพื้นที่ป่าไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น และลักษณะความเสื่อมโทรมของและภาวะมลพิษในป่าชายเลน สำหรับตัวแปรตามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน แบ่งเป็น 2 ด้านคือ คุณค่าทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และคุณค่าทางด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ โดยมีรายละเอียดของการให้คะแนนดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน

การวัดตัวแปรตามเรื่องความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลนซึ่งเป็นตัวแปรทวิ จะแยกพิจารณาเป็น 3 ลักษณะ คือ ความรู้ด้านการลดลงของพื้นที่ป่า ความรู้ด้านการนำพื้นที่ป่าไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น และความรู้ด้านการเสื่อมโทรมของพื้นที่ป่าและภาวะมลพิษ โดยจะรวมคะแนนในแต่ละด้านเข้าด้วยกัน ซึ่งมีรายละเอียดการให้คะแนนดังต่อไปนี้

1.1) ความรู้ด้านการลดลงของพื้นที่ป่า

การสังเคราะห์นี้ตัวแปรตาม เรื่องความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน ในด้านการลดลงของพื้นที่ป่าชายเลน จะเป็นการรวมคะแนนจากข้อคำถามที่หัวหน้าครัวเรือน ได้ตอบคำถามในข้อ B4, B4.1, B7, B8, B9, C1 และ C2 ซึ่งเป็นคำตอบที่แสดงถึงความรู้ในด้านต่อไปนี้คือ

ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน	การให้คะแนน	
	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ความรู้เรื่องการลดลงของขนาดป่าชายเลน	1	0
2. ความรู้เรื่องการลดลงของขนาดป่าชายเลนเมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา	1	0
3. ความรู้เรื่องการลดลงของขนาดป่าชายเลนมีสาเหตุจากคนบุกรุกพื้นที่	1	0
4. ความรู้เรื่องการลดลงของขนาดป่าชายเลนมีสาเหตุจากคนตัดไม้ใช้มากเกินไป	1	0
5. ความรู้เรื่องการลดลงของขนาดป่าชายเลนมีสาเหตุจากน้ำทะเลกัดเซาะ	1	0
6. ความรู้เรื่องการลดลงของขนาดป่าชายเลนทำให้เกิดปัญหาทางกายภาพของชุมชนและการพังทลายของดิน	1	0

ผลการรวมคะแนนความรู้ด้านการลดลงของพื้นที่ป่า ของหัวหน้าครัวเรือนปรากฏว่ามีคะแนนความรู้อยู่ในช่วง 0-5 คะแนน ซึ่งมีการกระจายของคะแนนดังนี้คือ

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
0	121	15.7
1	54	7.0
2	174	22.6
3	290	37.7
4	115	14.9
5	16	2.1
รวม	770	100.0

1.2) ความรู้ด้านการนำพื้นที่ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น

การสร้างดัชนีตัวแปรตาม เรื่องความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน ในด้านการนำพื้นที่ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น จะเป็นการรวมคะแนนจากข้อคำตอบที่หัวหน้าครัวเรือน ได้ตอบคำถามในข้อ B4.1, B8, B9, B15.2 และ C7 ซึ่งเป็นคำตอบที่แสดงถึงความรู้ในด้านต่อไปนี้คือ

ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน	การให้คะแนน	
	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ความรู้เรื่องเจ้าของที่ใช้ประโยชน์ป่าชายเลนอย่างอื่นเช่น นาเกลือ	1	0
2. ความรู้เรื่องการใช้พื้นที่ป่าชายเลนเป็นที่อยู่อาศัย	1	0
3. ความรู้เรื่องการใช้พื้นที่ป่าชายเลนเป็นโรงงานอุตสาหกรรม	1	0
4. ความรู้เรื่องการใช้พื้นที่ป่าชายเลนเป็นพื้นที่การเกษตร	1	0
5. ความรู้เรื่องการใช้พื้นที่ป่าชายเลนในการสร้างสิ่งก่อสร้างชนิดต่างๆ	1	0
6. ความรู้เรื่องการปล่อยพื้นที่ป่าชายเลนเป็นที่ว่างหรือทิ้งร้าง	1	0

ผลการรวมคะแนนความรู้ด้านการนำพื้นที่ป่าไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นของหัวหน้าครัวเรือน พบว่ามีคะแนนอยู่ในช่วง 0-4 คะแนน ซึ่งมีการกระจายของคะแนนดังนี้คือ

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
0	255	33.1
1	299	38.8
2	153	19.9
3	53	6.9
4	10	1.3
รวม	770	100.0

1.3) ความรู้ด้านความเสื่อมโทรมของพื้นที่และภาวะมลพิษ

การสังเคราะห์ตัวแปรตาม เรื่องความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน ในด้าน ความเสื่อมโทรมและภาวะมลพิษบริเวณป่าชายเลน จะเป็นการรวมคะแนนจากข้อคำตอบที่ หัวหน้าครัวเรือน ได้ตอบคำถามในข้อ B4.1, B7, B8, B9, C1 และ C2 ซึ่งเป็นคำตอบที่แสดงถึง ความรู้ในด้านต่อไปนี้คือ

ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน	การให้คะแนน	
	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ความรู้เรื่องการเสื่อมโทรมของป่าชายเลนในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา	1	0
2. ความรู้เรื่องความเสื่อมโทรมของป่าชายเลนมีสาเหตุจากการบุกรุกป่าชายเลนเพื่อทำนาถุ้ง	1	0
3. ความรู้เรื่องความเสื่อมโทรมของป่าชายเลนมีสาเหตุจากการตัดไม้ในป่าชายเลนมากเกินไป	1	0
4. ความรู้เรื่องการเสื่อมโทรมของป่าชายเลนก่อให้เกิดปัญหาแก่ชุมชน	1	0
5. ความรู้เรื่องน้ำเสียทำให้ต้น ไม้ในป่าชายเลนตาย	1	0
6. ความรู้เรื่องสภาพน้ำท่วมขังในป่าชายเลน	1	0
7. ความรู้เรื่องสภาพน้ำเค็มรุกฉ่ำพื้นที่ป่าชายเลน	1	0

ผลการรวมคะแนน ความรู้ด้านความเสื่อมโทรมและภาวะมลพิษในป่าชายเลนของ
หัวหน้าครัวเรือน ปรากฏว่ามีคะแนนตั้งแต่ 0-6 คะแนน ซึ่งมีการกระจายของคะแนนดังนี้คือ

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
0	125	16.2
1	210	27.3
2	173	22.5
3	147	19.1
4	92	11.9
5	22	2.9
6	1	0.1
รวม	770	100.0

การรวมคะแนนตัวแปรตามเรื่องความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน

เมื่อให้คะแนนในแต่ละด้านเรียบร้อยแล้ว ก็จะรวมคะแนนในแต่ละด้านเข้าด้วยกัน เป็น
ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์โดยภาพรวมทั้งหมดของหัวหน้าครัวเรือน บริเวณอำเภอเมือง จังหวัด
สมุทรสาคร ซึ่งจะทำการรวมคะแนนความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ป่าชายเลน ด้านการลดลงของพื้นที่
ป่า ด้านการนำพื้นที่ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น และด้านความเสื่อมโทรมของพื้นที่และภาวะมลพิษ
เข้าด้วยกัน ซึ่งจะมีคะแนนตั้งแต่ 0-12 คะแนน ซึ่งมีการกระจายของคะแนนดังต่อไปนี้คือ

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
0	26	3.4
1	59	7.7
2	41	5.3
3	53	6.9
4	87	11.3
5	121	15.7
6	116	15.1
7	120	15.6
8	64	8.3
9	47	6.1
10	24	3.1
11	11	1.4
12	1	0.1
รวม	770	100.0

2. ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน

การวัดตัวแปรตาม เรื่องความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลนซึ่งเป็นตัวแปรทวิ จะแบ่งพิจารณาเป็น 2 ด้าน คือ ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน ด้านประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม กับความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน ในแง่ประโยชน์ในการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ของโคขจะรวมคะแนนในแต่ละด้านเข้าด้วยกัน ซึ่งมีรายละเอียดการให้คะแนนพอสรุปได้ดังนี้คือ

21) ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลนด้านเศรษฐกิจและสังคม

การสร้างดัชนีตัวแปรตาม เรื่องความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน ด้านเศรษฐกิจและสังคมจะเป็นการรวมคะแนนจากข้อคำตอบที่หัวหน้าคร่าวเรือน ได้ตอบคำถามในข้อ B2, B3, B15, B21, B23, B26, B27 และ B28 ซึ่งเป็นคำตอบที่แสดงถึงความรู้ในเรื่องต่อไปนี้คือ

ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน	การให้คะแนน	
	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ความรู้เรื่องป่าชายเลนมีคุณค่าด้านเป็นแหล่งสมุนไพร	1	0
2. ความรู้เรื่องป่าชายเลนมีคุณค่าด้านผลิตผลขมิ้นในป่าชายเลน	1	0
3. ความรู้เรื่องป่าชายเลนเป็นแหล่งจับสัตว์น้ำ	1	0
4. ความรู้เรื่องป่าชายเลนเป็นแหล่งรายได้ของประชาชน	1	0
5. ความรู้เรื่องป่าชายเลนมีประโยชน์ในการใช้พื้นที่เพื่อการปลูกสร้างบ้านเรือนของประชาชน	1	0
6. ความรู้เรื่องประชาชนได้รับประโยชน์จากป่าชายเลนมากขึ้นเมื่อมีการอนุรักษ์ป่าชายเลน	1	0
7. ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ป่าชายเลนทำให้ประชาชนทำมาหากินในป่าชายเลนได้ดีขึ้น	1	0

ผลการรวมคะแนน ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลนด้านเศรษฐกิจและสังคมของหัวหน้าครัวเรือน ปรากฏว่ามีคะแนนตั้งแต่ 0-5 คะแนน ซึ่งมีการกระจายของคะแนนดังนี้คือ

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
0	209	27.1
1	268	34.8
2	170	22.1
3	90	11.7
4	25	3.2
5	8	1.0
รวม	770	100.0

2.2) ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลนด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ

การสร้างดัชนีตัวแปรตาม เรื่องความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน ในการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ จะเป็นการรวมคะแนนจากข้อคำตอบที่หัวหน้าครัวเรือน ได้ตอบคำถามในข้อ B2, B3, B6.1, B15, B19, B20, B21 และ B23 ซึ่งเป็นคำตอบที่แสดงถึงความรู้ในด้านต่อไปนี้คือ

ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน	การให้คะแนน	
	ทราบ	ไม่ทราบ
1. ความรู้เรื่องป่าชายเลนช่วยป้องกันการพังทลายของดิน	1	0
2. ความรู้เรื่องป่าชายเลนช่วยป้องกันคลื่นลม	1	0
3. ความรู้เรื่องป่าชายเลนมีประโยชน์ด้านเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ทะเล	1	0
4. ความรู้เรื่องป่าชายเลนมีประโยชน์ด้านแหล่งอาศัยของนก	1	0
5. ความรู้เรื่องป่าชายเลนมีประโยชน์ช่วยให้ทัศนทัศน์สวยงาม	1	0
6. ความรู้เรื่องป่าชายเลนมีประโยชน์ด้านการเพิ่มพื้นที่	1	0
7. ความรู้เรื่องป่าชายเลนมีความสำคัญต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของตนเองเพราะทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมดี	1	0

ผลการรวมคะแนน ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลนด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของหัวหน้าครัวเรือน ปรากฏว่ามีคะแนนตั้งแต่ 0-5 คะแนน ซึ่งมีการกระจายของคะแนนดังนี้คือ

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
0	91	11.8
1	179	23.2
2	261	33.9
3	159	20.6
4	65	8.4
5	15	1.9
รวม	770	100.0

การรวมคะแนนตัวแปรตามเรื่องความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน

เมื่อให้คะแนนในแต่ละด้านเรียบร้อยแล้ว จึงรวมคะแนนในแต่ละด้านเข้าด้วยกันเป็นความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลน โดยภาพรวม ของหัวหน้าครัวเรือนบริเวณอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งจะทำให้การรวมคะแนนความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลนด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศเข้าด้วยกันกับคุณค่าของป่าชายเลนด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะมีคะแนนตั้งแต่ 0-9 คะแนน ซึ่งมีการกระจายของคะแนนดังนี้

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
0	26	3.4
1	78	10.1
2	171	22.2
3	191	24.8
4	130	16.9
5	84	10.9
6	48	6.2
7	30	3.9
8	8	1.0
9	4	0.5
รวม	770	100.0

การสร้างตัวแปรอิสระ

ในการศึกษาครั้งนี้ นอกจากจะใช้ตัวแปรอิสระจากข้อมูลโดยตรงแล้วยังมีความจำเป็น ต้องสร้างตัวแปรอิสระเรื่องการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนของหัวหน้าครัวเรือน เพราะได้พิจารณา เห็นว่า ปัจจัยในเรื่องนี้น่าจะมีความสัมพันธ์กับความรู้ในสถานการณ์และคุณค่าของป่าชายเลน อย่างเป็นเหตุเป็นผลกัน

การมีทรัพย์สินในครอบครอง

ในการศึกษาครั้งนี้จะพิจารณาจากการมีเครื่องใช้ชนิดต่างๆ ในครอบครอง ซึ่งประกอบ ไปด้วยเครื่องใช้ทั้งหมด 7 ชนิดคือ โทรทัศน์สี วีดีโอ มอเตอร์ไซค์ รถยนต์ / รถกระบะ ตู้เย็น เครื่อง ปรับอากาศ และโทรศัพท์ โดยจะให้คะแนนของเครื่องใช้แต่ละชนิด มีพิสัยคะแนนอยู่ในช่วง 1 ถึง 7 คะแนน เครื่องใช้ชนิดใดที่มีการกระจายความถี่ (Frequency) มาก จะมีคะแนนน้อย ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ประเภทของเครื่องใช้	คะแนน	การกระจายความถี่ (Frequencies)
โทรทัศน์สี	1	730
ตู้เย็น	2	677
มอเตอร์ไซค์	3	450
เครื่องเล่นวีดีโอ	4	281
โทรศัพท์	5	276
รถยนต์ / รถกระบะ	6	150
เครื่องปรับอากาศ	7	35

คะแนนที่ให้ตามการกระจายความถี่ของคะแนนข้างต้น ใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานในการ ให้คะแนน เครื่องใช้ต่างๆที่ครัวเรือนมีไว้ในครอบครอง โดยจะพิจารณาว่าในแต่ละครัวเรือนมี เครื่องใช้ชนิดใดบ้าง ก็จะให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อให้คะแนนเครื่องใช้ทุกชนิดครบ แล้วก็นำคะแนนของเครื่องใช้ทั้งหมดของทุกครัวเรือนมารวมกัน เพื่อสร้างเป็นดัชนีฐานะทาง เศรษฐกิจของครัวเรือน ซึ่งจะได้พิสัยของคะแนนฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ตั้งแต่ 0 ถึง 28 คะแนน แล้วนำมาแบ่งกลุ่มเป็น 3 ระดับดังนี้คือ

คะแนน 0-3 คะแนน จัดเป็น ฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำ

คะแนน 4-14 คะแนน จัดเป็น ฐานะทางเศรษฐกิจระดับปานกลาง

คะแนน 15-28 คะแนน จัดเป็นฐานะทางเศรษฐกิจระดับสูง

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ร้อยละสะสม
0	19	2.5	2.5
1	44	5.7	8.2
2	5	0.6	8.8
3	146	19.0	27.8
4	9	1.2	29.0
5	9	1.2	30.1
6	109	14.2	44.3
7	41	5.3	49.6
8	24	3.1	52.7
9	10	1.3	54.0
10	72	9.4	63.4
11	66	8.6	71.9
12	24	3.1	75.1
13	6	0.8	75.8
14	9	1.2	77.0
15	54	7.0	84.0
16	11	1.4	85.5
17	26	3.4	88.8
18	7	0.9	89.7
19	0	0	89.7
20	0	0	89.7
21	50	6.5	96.2
22	8	1.0	97.3
23	0	0	97.3
24	4	0.5	97.8
25	1	0.1	97.9
26	0	0	97.9
27	0	0	97.9
28	16	2.1	100.0

การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน

ตัวแปรอิสระเรื่องการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนนี้ จะสร้างขึ้นจากคำถาม ข้อ B22 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนของหัวหน้าครัวเรือนและสมาชิก และคำถาม ข้อ D1 ซึ่งถามเกี่ยวกับการเคยใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนเพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน หรือเพื่อการค้าขายของหัวหน้าครัวเรือน

วิธีการสร้างตัวแปรนี้ได้กระทำตามขั้นตอนดังนี้

การให้คะแนน จะเป็นการให้คะแนนแบบตัวแปรทวิ คือ 0 และ 1 คะแนน ดังนี้คือ

คำถามข้อ B22) สำหรับหัวหน้าครัวเรือนที่ตอบว่า ตนเองหรือสมาชิกในครัวเรือนได้ใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนในชีวิตประจำวัน จะให้คะแนน 1 คะแนน ส่วนผู้ที่ตอบว่า ตนเองหรือสมาชิกในครัวเรือนไม่ได้ใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนในชีวิตประจำวัน จะให้ 0 คะแนน

คำถามข้อ D1) สำหรับหัวหน้าครัวเรือนที่ตอบว่า เคยใช้ผลผลิตจากป่าชายเลนเพื่อการดำรงชีวิตประจำวัน หรือเพื่อการค้าขาย จะให้คะแนน 1 คะแนน ส่วนผู้ที่ตอบว่า ตนเองไม่เคยใช้ประโยชน์จากผลผลิตของป่าชายเลน จะให้ 0 คะแนน

การรวมคะแนน

เมื่อให้คะแนน คำตอบจากคำถาม ในข้อ B22 และ D1 เรียบร้อยแล้ว รวมคะแนนคำตอบของคำถาม ข้อ B22 และ D1 เข้าด้วยกัน ซึ่งจะมีพิสัยคะแนน 0-2 คะแนนซึ่งมีการกระจายของคะแนนดังต่อไปนี้

การกระจายของคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
0	457	59.4
1	170	22.1
2	143	18.6
รวม	770	100.0

เมื่อพิจารณาการกระจายของคะแนนในเบื้องต้นแล้ว สามารถแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้ที่มี 0 คะแนน เป็น ผู้ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน และ ผู้ที่มีคะแนน 1-2 คะแนน หมายถึง ผู้ที่ได้ใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน

วิธีวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

1. นำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ในรูปตารางร้อยละ
2. พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระต่างๆ ซึ่งเป็นตัวแปรกลุ่ม กับตัวแปรตาม เรื่องความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของป่าชายเลน และความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของป่าชายเลนของหัวหน้าครัวเรือน ซึ่งมีระดับการวัดเป็นช่วงของคะแนน ด้วยการวิเคราะห์ความผันแปรทางเดียว (One way Analysis of Variance) และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยอัตราส่วน "เอฟ" (F-ratio) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ลักษณะทั่วไปของข้อมูลของหัวหน้าครัวเรือนตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของข้อมูลทางด้านประชากร

เพศ

ผลจากการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาสำหรับการศึกษา พบว่าผู้แสดงคนว่าเป็นหัวหน้าครัวเรือนมีทั้งชายและหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ เพศชายจำนวน 391 คน หรือร้อยละ 50.8 และเพศหญิงจำนวน 379 คน หรือร้อยละ 49.2

อายุ

อายุของหัวหน้าครัวเรือนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาศึกษาในครั้งนี้ พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ คือร้อยละ 29.2 จะมีอายุ 30-39 ปี รองลงมาคือร้อยละ 22.6 อยู่ในกลุ่มอายุ 40-49 ปี หัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี ซึ่งมีเพียงร้อยละ 10.0 และหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุ 50-59 ปี มีร้อยละ 17.3 และหัวหน้าครัวเรือนอายุ 60 ปีขึ้นไปมีร้อยละ 20.9 ตามลำดับ

ภูมิฐานะเดิม

ผลการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาศึกษา พบว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากรตัวอย่าง เป็นผู้ที่มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในตำบลที่อยู่ปัจจุบัน คือมีร้อยละ 61.3 รองลงมาเป็นผู้ที่มีภูมิฐานะเดิมอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร มีร้อยละ 23.9 และผู้ที่มีภูมิฐานะเดิมอยู่นอกเขตจังหวัดสมุทรสาคร มีเพียงร้อยละ 14.8 เท่านั้น

ตารางที่ 2.1 ร้อยละของหัวหน้าครัวเรือน จำแนกตามลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากร	ร้อยละ	(จำนวน)
เพศ		
ชาย	50.8	(391)
หญิง	49.2	(379)
รวม	100.0	(770)
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	10.0	(77)
30-39 ปี	29.2	(225)
40-49 ปี	22.6	(174)
50-59 ปี	17.3	(133)
60 ปีขึ้นไป	20.9	(161)
รวม	100.0	(770)
ภูมิฐานะเดิม		
ตำบลที่อยู่ปัจจุบัน	61.3	(472)
ในจังหวัดสมุทรสาคร	23.9	(184)
นอกจังหวัดสมุทรสาคร	14.8	(114)
รวม	100.0	(770)

ลักษณะทั่วไปของข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ

อาชีพ

ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะอาชีพของประชากรหัวหน้าครัวเรือน พบว่ามีหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ ในขณะที่ทำการสำรวจ จำนวน 188 คน จากจำนวน 770 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 24.4 ซึ่งหัวหน้าครัวเรือนกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งอาจจะมีผู้สูงอายุรวมอยู่ด้วย สำหรับหัวหน้าครัวเรือนกลุ่มที่ประกอบอาชีพในปัจจุบันส่วนใหญ่มีร้อยละ 38.2 ที่ทำงานอาชีพประมงและนาเกลือ เนื่องจากชุมชนที่เลือกมาศึกษานั้นเป็นชุมชนประมงดั้งเดิม รองลงมาคืออาชีพค้าขาย มีร้อยละ 16.1 นอกจากนั้นแล้วจะเป็นอาชีพอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนไม่มากนัก ได้แก่ การทำเกษตรกรรม อุตสาหกรรม บริการ หรือทำงานในวิชาชีพต่างๆ ในส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยผู้ที่ทำอุตสาหกรรม และเกษตรกรรมมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 7.5 และ 6.5 ตามลำดับ ส่วนงานอาชีพบริการ และอาชีพที่ใช้วิชาชีพทำงานในส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นมีเพียงร้อยละ 4.5 และ 2.7 ตามลำดับ

อาชีพกลุ่มมรส

จากการสำรวจถึงอาชีพของกลุ่มมรสของหัวหน้าครัวเรือน พบว่า มีกลุ่มมรสของหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพใดๆ ในขณะที่ทำการสำรวจ จำนวน 178 คน หรือร้อยละ 23.1 ซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะเป็นผู้สูงอายุเช่นเดียวกับหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่าการประกอบอาชีพของกลุ่มมรสของหัวหน้าครัวเรือน มีแบบแผนที่คล้ายคลึงกับการประกอบอาชีพของหัวหน้าครัวเรือน กล่าวคือ กลุ่มมรสของหัวหน้าครัวเรือนจะประกอบอาชีพประมงและนาเกลือเป็นสัดส่วนที่สูงที่สุด คือ ร้อยละ 25.7 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย มีร้อยละ 11.2 นอกจากนั้นจะเป็นผู้อาชีพอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนไม่มากนัก ได้แก่ การทำเกษตรกรรม ร้อยละ 5.2 อาชีพอุตสาหกรรม ร้อยละ 7.4 อาชีพบริการมีร้อยละ 4.0 และอาชีพที่ใช้วิชาชีพทำงานในส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจมีสัดส่วนที่ต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 1.8

อาชีพบิดา

ในการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพของบิดาของหัวหน้าครัวเรือน พบว่าหัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่มีบิดาซึ่งประกอบอาชีพประมงและนาเกลือมากที่สุด คือร้อยละ 61.4 รองลงมาคือ เกษตรกรรม มีร้อยละ 16.8 ทั้งนี้เนื่องจากในอดีต บริเวณอ่าวมหาชัยเป็นแหล่งการ

ประมงที่ได้ผลผลิตผลอุดมสมบูรณ์ ผู้ตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลมักจะประกอบอาชีพประมงและที่เกี่ยวข้องกับการทำประมง คือการทำนาเกลือเป็นหลัก อาชีพอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนไม่มากนัก ได้แก่ ค้าขาย บริการ หรืออาชีพที่ใช้วิชาชีพเช่น รับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีร้อยละ 7.7 ร้อยละ 8.3 และร้อยละ 4.5 ตามลำดับ ส่วนอาชีพอุตสาหกรรมนับว่าเป็นงานอาชีพที่นิยมทำกันน้อยมากในรุ่นบิดาของหัวหน้าครัวเรือน คือมีเพียงร้อยละ 1.0 เท่านั้น ทั้งนี้มีผู้ตอบว่าไม่สามารถระบุได้ว่าบิดาของตนเคยประกอบอาชีพอะไรมาก่อน ร้อยละ 0.3

การมีทรัพย์สินในครอบครอง

การมีทรัพย์สินในครอบครองเป็นดัชนีที่สร้างขึ้นจากการครอบครองทรัพย์สินภายในครัวเรือน โดยการสอบถามหัวหน้าครัวเรือนเกี่ยวกับการมี โทรศัพท์ เครื่องเล่นวีดีโอ มอเตอร์ไซด์ รถยนต์หรือรถกระบะ ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ และ โทรทัศน์ เพื่อใช้เป็นตัวแทนของรายได้ในการอธิบายถึงลักษณะฐานะเศรษฐกิจของครัวเรือนของประชากรตัวอย่างในการสำรวจครั้งนี้ ซึ่งพบว่า ประมาณครึ่งหนึ่งของหัวหน้าครัวเรือนในบริเวณอำเภมหาชัยมีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง คือร้อยละ 49.2 รองลงมาเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำ คือ ร้อยละ 27.8 และประมาณ 1 ใน 5 ของหัวหน้าครัวเรือนเป็นผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง คือร้อยละ 23.0

การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน

ผลการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลในส่วนของหัวหน้าครัวเรือนที่ตกเป็นประชากรตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า เกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากรตัวอย่างเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ทั้งบ้านและที่ดินคือร้อยละ 65.2 รองลงมาคือผู้ที่มีกรรมสิทธิ์เฉพาะบ้านหรือเฉพาะที่ดิน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ไม่แตกต่างไปจากหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดินเท่าใดนัก คือ มีร้อยละ 18.2 และ 16.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.2 ร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ร้อยละ	(จำนวน)
อาชีพ		
บริหาร จัดการ วิชาชีพ	2.7	(21)
ค้าขาย	16.1	(124)
เกษตรกรรม	6.5	(50)
ประมงและนาเกลือ	38.2	(294)
อุตสาหกรรม	7.5	(58)
บริการ	4.5	(35)
ไม่ทำงาน	24.4	(188)
รวม	100.0	(770)
อาชีพคู่สมรส		
บริหาร จัดการ วิชาชีพ	1.8	(14)
ค้าขาย	11.2	(86)
เกษตรกรรม	5.2	(40)
ประมงและนาเกลือ	25.7	(198)
อุตสาหกรรม	7.4	(57)
บริการ	4.0	(31)
ไม่ทำงาน	23.1	(178)
ไม่มีคู่สมรส	21.6	(166)
รวม	100.0	(770)

ตารางที่ 2.2 (ต่อ) ร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ

ลักษณะทางเศรษฐกิจ	ร้อยละ	(จำนวน)
อาชีพบิดา		
บริหาร จัดการ วิชาชีพ	4.5	(35)
ค้าขาย	7.7	(59)
เกษตรกรรม	16.8	(129)
ประมงและนาเกลือ	61.4	(473)
อุตสาหกรรม	1.0	(8)
บริการ	8.3	(64)
ไม่ทราบ / ไม่ตอบ	0.3	(2)
รวม	100.0	(770)
การมีทรัพย์สินในครอบครอง		
ต่ำ	27.8	(214)
ปานกลาง	49.2	(379)
สูง	23.0	(177)
รวม	100.0	(770)
การมีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน		
มีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน	65.2	(502)
มีกรรมสิทธิ์เฉพาะบ้านหรือที่ดิน	18.2	(140)
ไม่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน	16.6	(128)
รวม	100.0	(770)

ลักษณะทั่วไปของข้อมูลด้านสังคม

ระดับการศึกษา

ผลการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนบริเวณ อ่าวมหาชัย พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ คือร้อยละ 72.9 จะสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนที่เลือกมาศึกษาครั้งนี้เป็นชุมชนประมงดั้งเดิมซึ่งก็เหมือนกับชุมชนชนบททั่วไป ซึ่งโอกาสทางการศึกษามีไม่มากนัก และอีกประการหนึ่งการประกอบอาชีพประมงหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับประมงก็มักจะอาศัยประสบการณ์หรืออาจได้รับการถ่ายทอดความรู้จากครอบครัวหรือเครือญาติได้ รองลงมาคือร้อยละ 10.5 เป็นผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือซึ่งส่วนมากน่าจะ มีผู้สูงอายุรวมอยู่ด้วย และมีร้อยละ 5.6 ที่เป็นผู้มีการศึกษาค่ำกว่าประถมศึกษา ส่วนหัวหน้า ครัวเรือนที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา มีประมาณร้อยละ 11.0 โดยแบ่งผู้ที่สำเร็จการ ศึกษาระดับมัธยม ร้อยละ 9.1 และระดับปริญญาตรี มีเพียงร้อยละ 1.9 เท่านั้น

ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน

ข้อมูลจากการสำรวจในเรื่องของระยะเวลาที่หัวหน้าครัวเรือนได้เข้ามา อาศัยอยู่ในชุมชนที่ได้เลือกมาเป็นพื้นเป้าหมายในการสำรวจ แสดงให้เห็นว่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของ จำนวนประชากรหัวหน้าครัวเรือน คือ ร้อยละ 61.9 ได้อาศัยอยู่ในชุมชนนี้มาตั้งแต่เกิด รองลงมาคือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 26.0 ส่วนหนึ่งเป็นผู้มีภูมิลำเนา เดิมอยู่ในจังหวัดสมุทรสาครแต่ต่างตำบล นอกจากนั้นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นเวลา 5-10 ปี มี ร้อยละ 7.0 ซึ่งมีสัดส่วนไม่แตกต่างไปจากผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนมาเป็นเวลาดำกว่า 5 ปี ซึ่งมี ร้อยละ 5.1

การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน

ผลการสำรวจในเรื่องการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนของหัวหน้าครัวเรือน ทั้งที่เป็นการใช้ประโยชน์โดยตรงและโดยอ้อม พบว่ามีเพียงร้อยละ 40.6 เท่านั้นที่ตอบว่าได้ใช้ ประโยชน์จากป่าชายเลน ผู้ที่ตอบคำถามนี้น่าจะเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพทางด้านประมงหรืออาชีพที่ เกี่ยวข้องกับประมง เพราะลักษณะอาชีพมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของป่าโดยตรง และมี ร้อยละ 59.4 ตอบว่าไม่ได้ใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนเพื่อการดำรงชีวิตหรือเพื่อการค้าขาย มี ข้อสังเกตว่าประชาชนมักจะมองข้ามความสำคัญหรือประโยชน์ทางอ้อมของป่าชายเลนอยู่เสมอ

การให้ความร่วมมือในการปลูกป่า

ข้อมูลเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือในการปลูกป่าชายเลนของหัวหน้าครัวเรือน จากการสำรวจ แสดงให้เห็นว่าโดยรวมแล้วประชากรเหล่านี้ยินดีให้ความร่วมมือในการปลูกหรือดูแลรักษาป่าชายเลนกับภาครัฐ หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.4 ตอบว่าจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ รองลงมาร้อยละ 32.1 ตอบว่าจะให้ความร่วมมือบ้างแต่ก็ต้องแล้วแต่โอกาส เพราะอาจจะมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา หรือความรู้ เกี่ยวกับการปลูกและดูแลรักษาป่าชายเลน ร้อยละ 22.6 ตอบว่าจะให้ความร่วมมือได้บ้าง ไม่มากนัก และมีร้อยละ 9.0 ที่ตอบว่าไม่สามารถให้ความร่วมมือได้เลย หรือไม่ยอมตอบคำถามนี้

ตารางที่ 2.3 ร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามลักษณะทางสังคม

ลักษณะทางสังคม	ร้อยละ	(จำนวน)
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	10.5	(81)
ต่ำกว่าประถมศึกษา	5.6	(43)
ประถมศึกษา	72.9	(561)
มัธยมศึกษา	9.1	(70)
ปริญญาตรี	1.9	(15)
รวม	100.0	(770)
ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน		
ต่ำกว่า 5 ปี	5.1	(39)
5-10 ปี	7.0	(54)
มากกว่า 10 ปี	26.0	(200)
ตั้งแต่เกิด	61.9	(477)
รวม	100.0	(770)

ตารางที่ 2.3 (ต่อ) ร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามลักษณะทางสังคม

ลักษณะทางสังคม	ร้อยละ	(จำนวน)
การใช้ประโยชน์จากป่าชายเลน		
ได้ใช้ประโยชน์	40.6	(313)
ไม่ได้ใช้ประโยชน์	59.4	(457)
รวม	100.0	(770)
การให้ความร่วมมือในการปลูกป่า		
ไม่ให้ความร่วมมือ / ไม่ตอบ	9.0	(69)
ให้ความร่วมมือได้บ้าง	22.6	(174)
ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่	36.4	(280)
แล้วแต่โอกาส	32.1	(247)
รวม	100.0	(770)